

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. a)
Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Varianta 3

Filiera teoretică – Profilul real;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Caracteristicile Generației Z – cei cu vârsta cuprinsă între 8 și 23 de ani (născuți în perioada 1997-2012)

Membrii **Generației Z** pun mai mare preț pe comunicarea față în față decât generațiile anterioare. Mulți dintre tinerii de astăzi vor intra pe piața forței de muncă la o vârstă fragedă prin intermediul uceniciei, renunțând la educația tradițională și optând pentru studiile online. Odată cu avansul tehnologic, membrii Generației Z au avut ocazia să vadă direct ce se întâmplă în întreaga lume. Drept urmare, aceștia au o perspectivă globală și sunt mai toleranți. Sunt mai puțin optimiști în ceea ce privește viitorul, 60% din Generația Z sunt optimiști în legătură cu viitorul comparativ cu 89% dintre cei din **Generația Y** (cei născuți în perioada 1981-1996). Părinții din **Generația X** (cei născuți în perioada 1965-1980) și-au trimis copiii din Generația Z la școală la o vârstă mai fragedă decât celelalte generații. Procentul copiilor de 4 ani înscriși la școală s-a dublat între 2003 și 2013 în SUA. Generația Z consideră școala nu doar o perioadă de dezvoltare intelectuală, ci și o pregătire pentru carieră și succes financiar. Astfel, această generație nu este preocupată numai de obținerea unei note sau de promovarea unui curs. Membrii Generației Z sunt mai interesați să se angajeze atunci când știu cum vor fi utilizate în viitor cunoștințele și priceperile lor.

Membrii Generației Z preferă să se specializeze la locurile lor de muncă. Un element-cheie care definește această generație este accesul pe scară largă la tehnologia de comunicații digitale. Având în vedere răspândirea Wi-Fi-ului și a tehnologiei mobile, Generația Z percepe această conectivitate constantă mai degrabă ca pe o utilitate — cum este electricitatea — decât ca pe un lux. Preferă nu numai să consume media, ci și să creeze media. Pe măsură ce Generația Z va începe să aibă o etică puternică de muncă similară cu cea a **Generației Baby Boomers** (cei născuți în perioada 1946-1964), responsabilitatea și rezistența părinților lor din Generația X și o mai bună adaptare tehnologică în comparație cu Generația Y. Studiile din Statele Unite arată că interesul Generației Z față de urmărirea televizorului este în scădere, în favoarea consumului diferitelor forme de social media, consum care nu este considerat atât de pasiv. Prezintă un mare interes pentru a-i ajuta pe ceilalți, pentru a construi o lume mai bună.

după Sergiu-Lucian Raiu, *Generațiile X, Y și Z pe piața muncii* (2021)

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**
Cei născuți în perioada 1965-1980 fac parte din Generația
 - a. Baby Boomers.
 - b. X.
 - c. Y.
 - d. Z.
- II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**
 - a. Singura generație care pune accentul pe comunicarea față în față este Generația Y.
 - b. Copiii din Generația Z au fost trimiși la școală mai târziu decât ceilalți.
 - c. Generația Z preferă diferite forme de social media în defavoarea televizorului.
 - d. Deși Generația Z este mai puțin optimistă în privința viitorului, este interesată să construiască o lume mai bună.

- III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Membrii Generației Baby Boomers au fost crescuți cu un sentiment al dreptății și s-au așteptat la ce e mai bun de la viață. Apreciază diferite abilități profesionale cum ar fi: „integritate ridicată”, „corectitudine”, „împuternicire” și oportunitatea dezvoltării personale, preferă recompensele și acele măsuri sau politici cum ar fi avansarea în carieră. ____ (1)

Membrii Generației Y, la fel ca membrii Generației X, au fost primii care au crescut cu computerele și internetul într-o parte semnificativă a vieții lor. ____ (2)

Tinerii de astăzi așteaptă de la traineri să le dea informații într-un mod eficient, structurat, să le spună „cine, ce, de ce” învață, să le dea explicații concise și să le ofere un feedback imediat asupra progresului lor în învățare. ____ (3)

Managerii care lucrează cu cei din Generația Y trebuie să le permită să lucreze independent, pentru că membrilor acestei generații le place asta. ____ (4)

după Sergiu-Lucian Raiu, *Generațiile X, Y și Z pe piața muncii* (2021)

- Așadar, evenimentele sociale, economice și istorice care influențează viața fiecărei generații diferă în timp și în funcție de zona geografică.
- Baby Boomers prezintă o concentrare etică și relațională mai puternică asupra locului de muncă. Au fost caracterizați ca persoane ambițioase care cred în munca susținută din greu atât individual, cât și în echipă, cu sacrificiu, și care știu care este prețul plătit pentru succes.
- Experiența constantă în lumea rețelelor virtuale a avut un impact profund asupra stilului celor două generații în abordarea situațiilor de rezolvare a problemelor.
- În aceste condiții, managerii ar trebui să le acorde spații creative și mai puțină supervizare directă, astfel încât angajații Generației Y să aibă oportunități să-și asume responsabilități mai mari, să învețe independent și să-și dovedească lor înșiși că pot reuși.
- Membrii Generației Z, spre exemplu, își doresc informații practice și relevante. Își doresc învățare individualizată, imediată, captivantă, antrenantă, avansată tehnologic și bazată mai mult pe vizual.

- IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: **investească, investește, investesc, asupra, despre, referitor, ca, pe, din, alta, altor, alții**. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Recenziile sistematice ale studiilor calitative și ale studiilor critice sugerează că diferențele generaționale nu au o influență apreciabilă ____ (5) proceselor și rezultatelor muncii și totuși am arătat că modul în care generațiile valorizează munca și viața personală diferă de la o generație la ____ (6). Acționarii companiilor ar fi bine să ____ (7) în brandul companiei, ____ (8) angajator, dar și în toate brandurile personale ale angajaților, în special manageri și responsabili HR și să aibă grijă și la imaginea în rândul angajaților actuali.

după Sergiu-Lucian Raiu, *Generațiile X, Y și Z pe piața muncii* (2021)

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Primul EKG l-am făcut în cabinet la tata, pe la unsprezece sau doisprezece ani, fără vreo îngrijorare de ordin medical, cu toate că asistenta m-a tratat cu cea mai mare seriozitate. Îmi plăcea să mă uit cum tremură acele pe hârtia milimetrică după cum bate inima. Era ca și cum aparatul acela m-ar fi transcris pe mine pe hârtie. [...]

A fost de la sine înțeles până aproape de finalul liceului că voi merge la Medicină. Din anii în care înțepam păpușile cu seringă și până în buza examenului, nu mi-a trecut prin cap nimic altceva.

Pe tot parcursul liceului mi-a plăcut în secret de un băiat pe nume Dragoș. Era cu un an mai mare decât noi. În clasa a noua, în primul trimestru de școală, s-a întâmplat ca una dintre orele noastre de sport să se suprapună, așa că o dată pe săptămână eram la grămadă, două clase și doi profesori, împărțind sala sau curtea liceului.

Era ceva cuceritor în felul lui de a fi, în lejeritatea cu care trata lucrurile, cum era deasupra tuturor. Îl observam de la distanță în acea oră de sport cum îi tachina pe toți, dar fără să sară calul

niciodată, cum păreau topiți după el colegii lui. În plus, era bun la fizică, mergea și el la olimpiadele naționale, profesorii noștri ne țineau la curent cu rezultatele elevilor buni. [...]

La începutul clasei a douăsprezecea a dispărut, fiindcă plecase la facultate, dar am aflat imediat că intrase la Medicină Militară. Țin minte ziua în care l-am revăzut în curtea liceului, cândva după vacanța de iarnă, pentru că pe jos era zăpadă murdară. Pe vremea aceea nu erau gardieni la poartă, putea intra ușor oricine. Și Dragoș a apărut acolo la sfârșitul orelor, într-un loc din spatele sălii de sport. Colegul meu, Răzvan, împreună cu care ieșisem din clasă, l-a văzut și i-a făcut cu mâna, apoi mi-a zis „hai să vedem ce mai face Dragoș“, de parcă aș fi fost și eu în gașca lor dintotdeauna. Și m-am dus. [...]

Sub chipiu se vedea la spate părul ras, șaten-deschis, aproape blond, pe care tot timpul liceului îl purtase un pic lunguț. În ciuda frigului, povestea însuflețit și râdea și, când am ajuns și eu și Răzvan, ne-am salutat cu toții și Dragoș m-a privit lung cu ochii lui verzi și mi-a zâmbit de parcă mă recunoștea.

În toți acei ani de liceu nu vorbisem niciodată cu el.

Povestea ce se întâmplă la cursuri, de parcă facultatea ar fi fost cel mai distractiv loc, avea tot felul de poante despre profesori și despre colegi veniți de peste tot din țară și, cu toate că păstra tonul adolescentului teribilist care fusese, era clar că facultatea era o lume complet nouă și foarte diferită, și el ajunsese deja acolo.

Fără să schimb o vorbă cu nimeni, ascultam, zâmbeam și încuviințam alături de ceilalți că e mișto să fii student și mai ales acolo unde era el. Era prima dată când îl auzeam vorbind, spunând povești cu cap și coadă. Până atunci fuseseră doar frânturi de fraze și de dialoguri și informații din telefonul fără fir. [...]

La fel cum îmi plăcuse de Dragoș timp de aproape patru ani, fără să știu nimic despre el, tot așa eram decisă să mă duc la Medicină fără să mă fi gândit, de fapt, ce presupune asta și fără să fi avut vreun proces real prin care să-mi analizez opțiunile și să încerc să-mi văd viața dincolo de terminarea studiilor.

Lavinia Braniște, *Mă găsești când vrei* (2021)

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Mă găsești când vrei* de Lavinia Braniște este *Subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 30 de cuvinte, tipul de narator din textul dat, motivându-ți alegerea. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte în care să argumentezi dacă generația ta este sau nu este preocupată să se mobilizeze pentru binele celorlalți. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**.

Pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea corectă a conectorilor în argumentare – 2 puncte; respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei – 1 punct, respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct).

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrive un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *Subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Generațiile X, Y și Z pe piața muncii* de Sergiu-Lucian Raiu / *Mă găsești când vrei* de Lavinia Braniște).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre următoarele elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

Subiectul I

30 de puncte

- I. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **6 puncte**
- II. Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; notarea a două răspunsuri pentru un enunț – 0 puncte
4 x 2 puncte = 8 puncte
- a. F
b. F
c. A
d. A
- III. Câte 2 puncte pentru scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte
4 x 2 puncte = 8 puncte
1. b
2. c
3. e
4. d
- IV. Câte 2 puncte pentru scrierea fiecărei variante corecte; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte
4 x 2 puncte = 8 puncte
5. **asupra**
6. **alta**
7. **investească**
8. **ca**

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

Notă

Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri/număr minim de cuvinte și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet. În numărarea greșelilor, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

- I. Precizarea unei teme identificate în textul dat conform cerinței, justificând răspunsul **6 puncte**
- precizarea unei teme identificate (de exemplu, *Orientarea în carieră, autocunoașterea/cunoașterea, adolescența* etc.) – 2 puncte
 - justificarea răspunsului (justificarea adecvată cu valorificarea corectă a informațiilor din textul dat – 2 puncte; justificarea schematică/ezitantă cu referire la textul dat, tendință de generalizare – 1 punct; lipsa justificării – 0 puncte) – 2 puncte
 - respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
 - încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte
- II. Precizarea tipului de narator din textul dat și motivarea alegerii **6 puncte**
- precizarea tipului de narator (de exemplu, narator-personaj) – 2 puncte

- motivarea răspunsului dat (de exemplu, *utilizarea persoanei I, singular în discursul naratorului* etc.) – 2 puncte; ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct; lipsa rezolvării – 0 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

B.

Notă

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 14 puncte

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție – 1 punct
- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 puncte; încercare de enunțare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (dezvoltare clară, nuanțată – 2 puncte; încercare de dezvoltare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 2 puncte pentru exemplificarea fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (exemplificare adecvată – 2 puncte; încercare de exemplificare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- formularea unei concluzii pertinente – 1 punct

REDACTARE – 4 puncte

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare (utilizare adecvată – 2 puncte; utilizare parțial adecvată – 1 punct) – 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Notă

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 22 de puncte

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre următoarele elemente: curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text, menționând câte un exemplu relevant; **6 puncte**
 - precizarea elementului selectat pentru fiecare text (precizarea clară – 1 punct; lipsa precizării – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - prezentarea elementului selectat pentru fiecare text (prezentarea adecvată și nuanțată prin referire la ambele texte – 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte – 1 punct) – 2 puncte
 - menționarea unui exemplu relevant pentru fiecare text (exemplu relevant – 1 punct; exemplu irelevant, lipsa exemplificării – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri; **6 puncte**
 - precizarea modului în care este reflectată tema în fiecare text (precizarea clară – 1 punct; lipsa precizării – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - prezentarea unei asemănări precizate (prezentare adecvată a asemănării precizate prin raportare la cele două texte – 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte – 1 punct) – 2 puncte;

- prezentarea unei deosebiri precizate (prezentare adecvată a deosebirii precizate prin raportare la cele două texte – 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte – 1 punct) – 2 puncte;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales; **6 puncte**
 - precizarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales (precizarea clară – 1 punct; lipsa precizării – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - prezentarea scenei/secvenței semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales (prezentarea adecvată și nuanțată prin referire la ambele texte – 4 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte – 2 puncte; prezentare schematică, ezitantă într-un singur text – 1 punct) – 4 puncte
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.) **4 puncte**
 - valorificarea experienței culturale prin precizarea legăturii cu tema dată (prezentare clară și nuanțată – 2 puncte; încercare de rezolvare a sarcinii, tendință de generalizare – 1 punct) – 2 puncte
 - ilustrarea legăturii precizate (ilustrarea nuanțată și adecvată – 2 puncte; încercare de rezolvare a sarcinii, tendință de generalizare – 1 punct) – 2 puncte

REDACTARE – 8 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct
- logica înlănțuirii ideilor – 1 punct
- abilități de analiză și de argumentare (în totalitate – 2 puncte; parțial – 1 punct) – 2 puncte
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monoton – 1 punct) – 2 puncte
- ortografia (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- punctuația (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct